



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Caput I. Animadversa quaedam ex beato Hieronymo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245



PETRI PETITI,
PHILOSOPHI & MEDICI,
MISCELLANEARUM
OBSERVATIONUM
LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

Animadversa quadam ex beato Hieronymo.

Anta est beati Hieronymi sanctitas & eruditio, ut vel ejus nomen auditum quemvis ad venerationem impellat. Et nos igitur veneramus tantum virum, & libros ejus libenter evoluimus, in quibus hæc pridem a me animadversa hisce libris *miscellanearum observationum* inferere visum est. Ad hæc verba Salomonis, in libro, qui inscribitur *Ecclesiastes*, cap. 4. Et laudavi ego mortuos, qui jam mortui sunt, super viventes, quicumque ipsi vivunt usque nunc. Et melior super hos duos, qui nondum natus est, qui nondum vidit opus malum, quod factum est sub sole. occurrit statim difficultas, quomodo vir sapiens meliorem dicat eum, qui

nondum natus est, tanquam is qui nondum in hanc lucem ortu est adductus, aliquo modo existat. Alioqui non procedit comparatio. posset igitur hic locus adduci pro philosophis, qui animas in cœlo prius fuisse dixerunt, quam corporibus jungerentur: prius in sublimi vitam Deorum agitasse, post nescio quibus delictis gravatas in hunc locum inferiorem depressas. De qua animarum calamitate integra apud Antiquos volumina circumferebantur hoc titulo: *περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς*. quo titulo liber etiam existat Plotini, qui est octavus *Ennead.* 4. vidit hanc difficultatem Hieronymus in *commentario* ad hunc locum, & sic declinat: *Hoc autem dicit: non quo qui necdum natus, antequam nascatur, sit: & in eo felicior, quia necdum corpore pregravatus est; sed quod melius sit omnino non esse, nec sensum habere substantiæ, quam infelicitèr vel esse, vel vivere.* Sed hoc non concedent philosophi, ut sit melius cuiquam omnino non esse, quam esse aliquid. Esse enim quoquo modo bonum est: neque est quisquam tam miser, qui non esse velit. Et qui se dicunt & putant optare non esse, & propterea se ipsi interimunt, non arbitantes hominis aliquid se peresse post mortem; de proprio sensu errare doctè Augustinus lib. 3 de *Liberio Arbitrio* probat: *Cum ergo (inquit) quisque credens quod post mortem non erit: intolerabilibus tamen molestiis ad totam cupiditatem mortis impellitur, & decernit atque accipit mortem: in opinione habet errorem omnimoda defectionis, in sensu autem naturale desiderium quietis. Quod autem quietum est, non est nihil; immo etiam magis est, quam id quod inquietum est. Inquietio enim variat affectiones: ut altera alteram perimat: quies autem habet constantiam, in qua maxime intelligitur, quod dictum est. Omnis itaque ille appetitus in voluntate mortis, est, non, ut qui moritur, non sit, sed ut requiescat, intenditur. Ex quo etiam infert nec miserrimis damnatorum deesse, unde gratias creatori agere possint, quod status ille in quo sunt,*
quam

quantumvis calamitosus, careat bonitate. Præterea si cui melius esset non esse, quam in pœnis vivere, faceret Deus. semper enim Deus quod melius est, facit. Sine dubio non se expedit ex hoc loco Hieronymus. Altior profecto sensus horum verborum, & melior est super hos duos, qui nondum natus est. &c. Ego hæc ad Christum spectare arbitror, qui tempore Salomonis nondum secundum carnem natus erat; verum cum patre in cœlo regnabat. De quo vere dicitur, quod nondum natus esset secundum hominem illo scilicet tempore, & melior esset omnibus defunctis, & viventibus.

Ejusdem libri cap. 13. *Et contenebrescent, quæ vident in foraminibus.* Animas exponit Hieronymus in commentario: *Si enim (inquit) Moysi dicitur, ponam te in foramine petre, & sic posteriora mea videbis: quanto magis unaquaque anima per foramen & quasdam tenebrosas cavernas aspicit veritatem?* Hic plane Hieronymus est Platonius. Nam & Plato initio lib. 7. de Republic. animas corpore inclusas comparat in spelunca natis, & lumen externum ac rerum umbras duntaxat in adverso muro prospicientibus per ostium seu meatus speluncæ. Foramina autem, in quibus animæ vident, sunt sensus, vel potius sensuum instrumenta, quæ Cicero fenestris comparat in primo Tuscul. quæst. *Via quasi quedam sunt ad oculos, ad aures ad nares a sede animi perforata.* Itaque sæpe aut cogitatione, aut aliqua vi morbi impediti, apertis atque integris & oculis & auribus, nec videmus, nec audimus: ut facile intelligi possit, animum & videre & audire, non eas partes: quæ quasi fenestræ sunt animi &c. Quidam literæ inhærentes de oculis exponunt, quos natura in quibusdam foraminibus collocavit: nihil enim aliud sunt, quæ oculorum orbitæ vulgo dicuntur. Ego malim de iis, qui sensibus addicti in hoc seculo vixerunt, neque animum suum ab iis, quæ sensu usurpantur, abstrahere curarunt. Vere enim talium animæ in foraminibus vident. Quæ sub finem vitæ contenebrescere dicuntur;

tur; ut pote quæ purum veritatis lumen, in quo intelligibilia cernuntur, ferre non valentes, statim a corporis discessu in tenebras exteriores incidant. Sed de *Ecclesiastæ* ænigmatis infra iterum aliquid tentabimus.

CAPUT II.

Molere farinam in scripturis inter κακόφρα. locus Hieronymi.

Bsaia in cap. 47. verba hæc sunt: Descende, sede in pulvere filia Babylonis, sede in terra: non est solum filia Chaldaeorum, quia ultra non vocaberis mollis in tenera. Tolle molam & tolle farinam: denuda turpitudinem tuam: discooperi humerum, revela cura. Hieronymus in sensum obscœnum trahit: Præcipiturque ei, ut tollat molam & molat farinam, quod est dura captivitatis, & extrema servitutis indicium, ut quæ quondam regina fuerat, postea molendæ farinæ operi serviat. Sed quia sequitur, denuda turpitudinem tuam, etiam mola ab Hebraeis figuraliter intelligitur: quod scilicet in morem scorti victorum libidini pateat. Illudque, quod in *Judicum* libro de Samson scribitur, ad molam eum a Philistiim esse damnatum, hoc significare volunt, quod pro sobole robustissimus virorum, hoc in allophyllas mulieres facere sit compulsus. locus Scripturæ de Samfone est in lib. *Judicum*, cap. 16. sane huic interpretationi favet *Horatius Satyr.* 2. lib. 1. de lupanari, auribus sit honos,

Nam simul ac venas inflavit tetra libido,

Huc juvenes æquum est descendere, non alienas

Permolere uxores.

Nón tamen video, quid sit necesse in hunc sensum scripturæ

pturæ